

Рецензия

от

доц. д-р Борис Кирилов Сергинов

за дисертационния труд на докторант
на арх. Гергана Наскова Стефанова

на тема:

**„ДИЗАЙН ЧРЕЗ СВЕТЛИНА НА АРХИТЕКТУРНОТО
ПРОСТРАНСТВО“**

за кандидатурата за образователна и научна степен „ДОКТОР“ в
докторска програма „Дизайн“ в департамент „Дизайн“ НБУ гр.
София

шифър: 8.2 „Изобразително изкуство“

представена за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ по научна специалност „Изобразително изкуство“ шифър:
8.2

**Актуалност и научна значимост на дисертацията
представена за присъждане на образователна и научна
степен „ДОКТОР“.**

Разработваната тема конкретизира, проблема „Дизайн чрез светлина на архитектурното пространство“ и го разглежда и анализира, като предлага основна теза: „Че съвременния интериор е все по-свързан с изисквания за икономика и енергийна ефективност и много често се пренебрегва ролята на светлината, или в редки случаи използването ѝ се свежда единствено до спазване на някои нормативни светлотехнически изисквания. Затова е необходимо да се осмисли използването на светлината не само като функционално, но и като композиционно средство в интериора“ Докторантът ясно формулира и „Обекта на изследване“ и „Предмета на дисертацията си“

Обект и предмет на изследването:

е естествената светлина, като композиционно средство в дизайна на архитектурното пространство, формулирането и анализирането на различните архитектурни композиционни средства свързани с естествената светлина и приложението им в съвременната

архитектура. Композиционните принципи са изведени на базата на примери от историята на архитектурата и главно от нашето съвремие, като е търсено разнообразие като функция, географско разположение и автори.

Основна теза:

Светлината е „строителният материал“, който вдъхва живот на интериора, както и основен психологически и духовен фактор при изграждането и възприемането на архитектурното пространство.

Цел на изследването:

- Да се докаже, че светлината е важен фактор в дизайна на архитектурното пространство, за да бъде възприето то като цялостно изживяване.
- Да се докаже, че светлината е един от главните психологически и духовни фактори при изграждането на интериора.

Задачи:

- Да се проследи в исторически аспект използването на светлината като средство в дизайна на архитектурното пространство.
- Да се систематизират теоретичните предпоставки, свързани с практическото използване на светлината в интериора.
- Да се систематизират и изследват композиционните средства, свързани със светлината на базата на примери от съвременната архитектура и дизайн.

Документите и доказателствата представени и изготвени защитават тезата, че темата за светлината в голяма част от съвременните архитектурни и дизайнерски постижения са инспирирани от природата. Но тъй като тук става дума за абстрактни изкуства, говорим не за мимезис, т.е. не за подражанието на природата, както е например при изрисуваните куполи в бароковите катедрали, а за пресъздаване на познати усещания с чисто абстрактни похвати т.е. чрез пространства и светлина. Интериорните пространства, представени в настоящия труд са вдъхновени от природата, а въздействието им е постигнато чрез светлина, което ги доближава до природата. Всъщност, както правилно отбелязва докторанта „светлината е „строителният материал“, който вдъхва живот на архитектурата, а анализираниите в настоящия труд архитектурни обекти ни въздействат силно емоционално, защото в нас са генетично заложи безброй изгреви, залези, дъги и други природни феномени, наблюдавани от

хилядолетия, които чувстваме близки, като свой роден дом, какъвто всъщност е Природата“.

Приноси:

- Авторът анализира и класифицира различни архитектурни и интериорни композиционни средства свързани с естествената светлина от гледна точка както на историята, така и на съвременната архитектура и дизайн.
- Основен принос е дефинирането на четири основни композиционни средства със светлина. Формулирани са четири основни композиционни средства със светлина:
 - ❖ Атомизация
 - ❖ Светлинни кладенци
 - ❖ Движение и контраст със светлина и сянка
 - ❖ Взаимодействие на цвят и светлина.
- Дисертационният труд изследва тема, която досега не е достатъчно изследвана – ролята на естествената светлина при изграждането на пространства.
- Изследваните в труда сгради и интериори са класифицирани според използвания композиционен прием в таблици по три признака:
 - според типологията на сградата
 - според използваните материали
 - според хронологията.
- Направен е паралел между интериора и живописата, според употребата на светлината като композиционно средство в различните епохи.
- Настоящото изследване може да послужи като основа за по-нататъшни изследвания в областта на естествената светлина и интериорните пространства. Възможно е употребата на формулираните прийоми да допринесат полза и да обогатят изразния език на проектантите на интериор – дизайнери и архитекти.
- Трудът ще е полезен за професионалистите – архитекти и дизайнери, които работят в областта на интериора, за студентите по интериорен дизайн и архитектура и за всички, независимо от тяхната професия, които се интересуват от тази област на творчеството.

Систематични изследвания на светлината като композиционно средство не са правени до сега в рамките на Българската академична и университетска общност и са рядкост и изключение. Никога до този момент, например не е изследвана и анализирана връзката между цвят, светлина, архитектура и интериор.

Предложеният за рецензиране дисертационен труд е фокусиран върху опита да се обобщи като модел за изследване една ситуация в която до голяма степен за да се определи природата на светлината като отделно явление в архитектурата и интериора, трябва да се признае актуалната гъвкавост на тази „стихия“ която може да послужи, както докторанта доказва, като композиционно средство и в дизайна, и в интериора, и в архитектурата.

В този смисъл работата по дисертацията се базира, както констатирахме по горе, върху един интердисциплинарен поглед към проблематиката, като съчетава според мен “изкуствоведски, културологични, дизайнерски, архитектурни и др. гледни точки” и изследователски методи, като сравнителен анализ и метода на историографията. Като цяло представеният за рецензия текст е с изчистено научно съдържание и в него читателя се движи свободно следвайки логиката на изложение, той получава представата за един структуралистки подход.

Структура и обем на дисертацията

Трудът е структуриран в четири глави, следващи логична последователност: въведение, исторически преглед, теоретични предпоставки, извеждане на композиционни средства, заключение и изводи с, принос и приложимост на резултатите. Съдържа и библиографска справка на цитираната и използвана литература, списък с публикациите на автора по темата и творческите изяви.

Съдържание на дисертацията

Въведение

Глава I. Естественото осветление в архитектурата – исторически преглед

1. Древен Египет – възхвала на слънцето
2. Древна Гърция – контраст на светлина и сянка
3. Древен Рим – диалог с небето
4. Византия – светлината, символ на божествената енергия
5. Романска архитектура – поява на витражите

6. Готика – божествената светлина
7. Ренесанс и Барок – светлината на разума
8. 19 век – Стремех към прозрачност
9. 20-ти век – рационална и емоционална светлина

Глава II. Теоретични предпоставки

1. Въздействие на светлината върху човека
2. Светлината като физично явление
3. Взаимодействие на светлината с материалите
4. Слънчева геометрия и зрителен комфорт

Глава III. Архитектурни композиционни средства, свързани с естествената светлина.

1. Атомизация
2. Светлинни кладенци
3. Движение чрез светлина, контраст на светлини и сенки
4. Цвят и светлина

Глава IV.

1. Заключение и изводи
2. Библиография
3. Списък с илюстрациите
4. Списък с публикации по темата и творчески изяви

Обобщение

- . Авторефератът правилно отразява съдържанието на дисертационния труд.
- . Изследването както и проучвателната дейност са лично дело на докторанта.
- . По отношение на структурата на доктората правя забележката, че това е пример за добре структурирано изследване с ясно формулирани цели и задачи, ясно представена методология, изводи и приноси и може да послужи като пример за добра докторантска работа.
- . Хипотезата на докторанта и формулираната цел са защитени убедително.
- . На лице са и горе изброените приноси на дисертацията.

Заключение :

Оценявам научните качества и приноси на дисертационния труд, неговата обществена, социална, научна и творческа значимост,

личния принос на докторанта и практическата полезност и актуалност на изследвания проблем, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на образователна и научна степен „Доктор“ на арх. Гергана Наскова Стефанова по шифър 8.2 „Изобразително изкуство“

10.06.2014 г.
Гр. София

Рецензент
(доц. д-р Борис Сергинов)